

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus tiedottavat
Vapaa julkaistavaksi 8.3.2019 klo 9.00

Pyynti, ilmastonmuutos ja satunnaistekijät nisäkkäiden uhkina — ainoastaan naalilla menee todella huonosti

Uhanalaisia nisäkäslajeja on Suomessa kahdeksan. Aiemmin silmälläpidettäväksi arvioitu ilves on nyt elinvoimainen. Liito-oravan uhanalaisuusluokka puolestaan heikkeni silmälläpidettävästä vaarantuneeksi.

Ilves siirrettiin luokkaan elinvoimaiset lisääntymiskykyisten yksilöiden määrän perusteella. Edellisessä, vuoden 2015 arvioinnissa lajin luokka jo parani vaarantuneesta silmälläpidettäväksi.

Ilveksen tilanne Suomessa on vakiintunut. Vaikka kokonaismäärä on hieman laskenut viime vuosina, oikeuttaa lisääntyvien yksilöiden määrä selvästi elinvoimaiseen luokitukseen. Kuva Petri Ahlroth.

Liito-orava siirrettiin silmälläpidettävistä takaisin luokkaan vaarantuneet. Muutos perustuu ennen kaikkea tiedon tarkentumiseen, mutta myös lajin tilassa tapahtuneeseen muutokseen. Käytettävissä oli nyt kattavammat seurantatiedot kuin edellisellä kerralla vuonna 2015. Seurannan perusteella populaation vähenemä ylitti viimeisen kymmenen vuoden tarkastelujaksolla uhanalaisuuden raja-arvon 30 prosenttia, kun edellisessä arvioinnissa tarkastellun jakson aikana kannan taantuminen oli hieman loivempaa.

Uhanalaisuusarvioinnissa tarkasteltiin 75 Suomessa esiintyvää nisäkäslajia tai alalajia. Luokka säilyi ennallaan 55 arvioidulla lajilla. Lajit, jotka eivät lisäänty Suomessa, katsottiin arviointiin soveltumattomiksi, samoin kuin Suomen luontaiseen lajistoon kuulumattomat vieraslajit.

Metsästys, ilmastonmuutos ja satunnaistekijät uhkina

Uhanalaisia lajeja ovat naali (äärimmäisen uhanalainen), saimaannorppa, ahma, susi ja ripsisiippa (erittäin uhanalaisia) sekä pikkulepakko, liito-orava ja hilleri (vaarantuneita). Silmälläpidettäviä lajeja ovat euroopanmajava, kenttämyyrä, karhu, itämerennorppa ja metsäpeura.

Vakiolaskennoissa havaittiin selvästi vähemmän asuttuja liito-oravareviirejä kuin aikaisemmin. Myös muut pitkäaikaisseurannat tukevat käsitystä liito-oravakannan pienenemistä. Kuva Marko Schrader YHA-kuvapankki.

Yleisimmät nisäkkäiden uhanalaisuuden syyt ja tulevaisuuden uhkatekijät ovat metsästys ja laitton pyynti, sivusaaliskuolleisuus sekä pieniin populaatioihin liittyvät satunnaistekijät. Ilmastonmuutos vaikuttaa naalin sekä itämeren- ja saimaannorpan menestymiseen.

Metsien käytön ja metsärakenteen muutoksen katsotaan olevan kahden lajin, liito-oravan ja metsäpeuran uhkatekijänä. Häirintä, kilpailu, risteytyminen, geneettiset ongelmat, saalistus ja kemikalisoituminen ovat muita yksittäisiä nisäkäslajien uhkatekijöitä.

Rauhoitus sekä suojele- ja hoitosuunnitelmat ovat kasvattaneet nisäkäskantoja

Suojelukeinoista rauhoitus on nisäkkäille merkittävin ja lajistollisesti kattavin. Rauhoitettuja ovat kaikki muut lajit, paitsi metsästyslaissa riistalajeiksi tai rauhoittamattomiksi lajeiksi mainitut. Riistalajien rauhoituksista ja metsästysajoista säädetään metsästyslailla ja vuotuisilla asetuksilla.

Useille lajeille on tehty suojele- ja hoitosuunnitelmia. Ne ovat tarpeellisia silloin, kun lajin suojele- ja hoitotoimien toteutukseen osallistuu useita toimijoita, tai toimet vaikuttavat esimerkiksi elinkeino- ja vapaa-ajantoimintaan. Suunnitelmia ja ohjelmia on tehty tai päivitetty viime vuosina kaikille suurpedoille, metsäpeuralle, merihylkeille, majavalajeille sekä saimaannorpalle.

Arvioinnin toteutus

Nisäkkäiden arviointi tehtiin osana koko Suomen lajiston uhanalaisuusarviointia. Arviointi perustuu Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kriteereihin ja luokitukseen. Arvioinnin toteutti ympäristöministeriön pyynnöstä Suomen Nisäkästieteellisen Seuran kokoama työryhmä, jossa oli jäseniä Luonnonvarakeskuksesta, Suomen ympäristökeskuksesta, Luonnontieteellisestä keskusmuseosta sekä maa- ja metsätalousministeriöstä.

Lisätiedot

Professori **Heikki Henttonen**, Luonnonvarakeskus, p. 029 532 2430,
etunimi.sukunimi@luke.fi

Vanhempi tutkija **Ulla-Maija Liukko**, Suomen ympäristökeskus, p.0295 251 387,
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Linkit

- [Suomen lajien uhanalaisuus 2019](#)
- [Suomen nisäkkäiden uhanalaisuus 2015](#)
- [Punaisen kirjan verkkopalvelu](#)